

РЕШЕНИЕ

№ 3000

гр. София, 07.05.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 36 състав,
в публично заседание на 08.02.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Наташа Николова

при участието на секретаря Виктория Вълчанова, като разгледа дело номер **1719** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 – чл. 178 от Административно-процесуалния кодекс (АПК), във връзка с чл. 118 от Кодекса за социалното осигуряване (КСО).

Образувано е по жалба на Х. А. Д., [дата на раждане], с адрес: Von Lingens Vag. 52, LGH 1503, 21371 Malmo, Sweden, срещу Решение № 3305-40-3 от 09.01.2023 г. на Управителя на НОИ, с което е отхвърлена като неоснователна жалбата му срещу Разпореждане № [ЕГН], изх. № 2113-50-401#1 от 18.11.2022 г., на ръководител ПО при Дирекция „Европейски регламенти и международни договори“, с което е определен размерът на пенсия за осигурителен стаж и възраст, считано от 27.07.2020 г.

В жалбата се излагат възражения за незаконосъобразност и неправилност на оспорвания административен акт, постановен при нарушение на административнопроизводствените правила и необоснованост. Жалбоподателят сочи че неправилно не е зачетен осигурителен стаж през който е отбивал задължителна наборна военна служба. С жалбата се иска отмяна на обжалваното решение на управителя на НОИ и връщане на делото като преписка за ново произнасяне по заявлението за получаване на лична пенсия по чл. 68, ал. 3 от КСО.

В съдебно заседание жалбоподателят, редовно призован, не се явява и не се представлява.

Ответникът - Управителя на НОИ се представлява от служител с юридическо образование Й., с пълномощно по делото, която оспорва жалбата като

неоснователна. Твърди, че наборната служба е зачетена при постановяването на решението на Управителя на НОИ. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение. Представя писмени бележки в срока.

Административен съд София-град, като обсъди доводите на страните и събраните по делото писмени доказателства, приема за установена следната фактическа обстановка: Жалбоподателят е подал заявление за отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст на 27.07.2020 г. в Ш. С вх. № Ц2213-50-2778/08.12.2020 г. от шведската институция постъпват формуляри Е 202 „Проучване на молба за пенсия за старост“ с датата на подаване на заявлението - 27.07.2020 и формуляр Е 205 „Удостоверение за осигурителни периоди в Ш.“. Въз основа на приложените документи административния орган приема, че шведският стаж съставлява 29 г. 03 м. 01 д., а съгласно представените български документи, българският осигурителен стаж възлиза на 16 г. 10 м. 15 д., от които 02 г. 01 м. 22 д. наборна военна служба, отбита през периода 10.10.1972-02.12.1974. Заключено е, че общият осигурителен стаж, придобит от жалбоподателя е 46 г. 01 м. 16 д., а към датата на заявлението има навършена възраст от 66 г. 05 м.

С разпореждане № [ЕГН], изх. № Ц 2213-50-2728#3/11.02.2021 г. на лицето е отпусната лична пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал. 1 и 2 от КСО, считано от 27.07.2020г. С това разпореждане пенсията е определена в пропорционална част, дължима за българския стаж от минималния размер, установен за този вид пенсия. Впоследствие, с разпореждане изх. № Ц2213-50-272#8/14.05.2021 г., пенсията е изчислена в действителен размер от осигурителния доход за периода 28.09.1986г. - 27.09.1989 г., при индивидуален коефициент 0.9197. Изчисляването на индивидуалния коефициент е извършено съгласно чл. 70, ал. 8-9 и 10 от КСО, по т. нар. „нова“ методика, приложима за пенсиите с начална дата след 31.12.2018.

На 05.08.2022 г. с вх. № 2113-50-401 е постъпило заявление за отпускане на пенсия по чл. 68, ал. 3 от КСО, съдържащо и искане за изчисляване размера на пенсията от осигурителния доход за периода 01.01.1983-31.12.1985 г. заедно с копие от удостоверение обр. УП-2 № 3/15.01.2008 г. Последното е било представено и налично в преписката в оригинал в предходно производство по преценка правото на пенсия за инвалидност, съответно е налично и към отпускането на пенсия за осигурителен стаж и възраст.

Разпореждане № [ЕГН], изх. № 2113-50-401#1 от 18.11.2022 г., на ръководител ПО при Дирекция „Европейски регламенти и международни договори“, с което от 20.07.2020 г. - началната дата на пенсията, същата е изчислена от осигурителния доход за периода 01.01.1983-31.12.1985 г., при което индивидуалният коефициент е определен по реда на чл. 70, ал. 4-7 от КСО (т. нар. „стара“ методика, приложима за пенсиите с начална дата до 01.01.2019) в размер на 0.992. Индивидуалният коефициент, изчислен от осигурителния доход за тригодишния период преди 01.01.1997 /старата методика/ по реда на чл. 70, ал. 4-7 от КСО се е явил по-благоприятен от този, изчислен по реда на чл. 70, ал. 8-9 от КСО /новата методика/. Поради това, на основание §22ц от Преходните и заключителните разпоредби на КСО е постановено изчисляване размера на пенсията от по-благоприятния за лицето индивидуален коефициент - 0.992. Същевременно е постановен отказ за отпускане на пенсия по чл. 68, ал. 3 КСО.

Разпореждането е обжалвано по реда на чл. 117, ал. 4 от Кодекса за социално осигуряване и с оспореното в настоящото производство Решение № 3305-40-3 от

09.01.2023 г. на Управителя на НОИ по т. 1 е отхвърлена жалбата на Х. А. Д., като неоснователна и по т. 2 е поправено разпореждане №[ЕГН], изх. № 2113-50-401#1/18.11.2022 г. с правно основание чл. 99, ал. 1, т. 2, б. „а“ от КСО на разпореждане с правно основание чл. 99, ал. 1, т. 2, б. „д“ от КСО. За да постанови решението си административният орган се е позовал на разпоредбата на § 1, ал. 1, т. 12 от ДР на КСО, като е приел че времето, през което Д. е отбил наборната си военна служба, не отговаря на определението за "действителен стаж", дадено в тази разпоредба, тъй като не е действително положен. Решението е получено от жалбоподателя на 26.02.2024 г., а жалбата срещу него е подадена на 06.02.2024 г.

По делото е приложена административната преписка по издаването на оспорения акт в цялост.

При така установената фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи: Жалбата е подадена в преклузивния 14-дневен срок по чл. 149 от АПК, във връзка с чл. 118, ал. 1 от КСО, от лице, което има правен интерес от оспорване и срещу подлежащ на оспорване по съдебен ред акт, поради което е допустима.

Съгласно чл. 168, ал. 1 АПК съдът преценява законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 АПК, а именно: дали актът е издаден от компетентен административен орган и в установената форма, спазени ли са административнопроизводствените правила и материалноправните разпоредби при издаването му, съобразен ли е актът с целта на закона.

Процесното разпореждане, като и решението, с което то е потвърдено са издадени от компетентни органи. По силата на разпоредбата на чл. 117, ал. 4 от КСО компетентен да се произнесе по жалби срещу разпореждания за пенсии, отпуснати по международни договори за лица с постоянен адрес в чужбина е управителя на Националния осигурителен институт. В този смисъл оспореното Решение № 3305-40-3 от 09.01.2023 г. на Управителя на НОИ е издадено от компетентен орган и в изискуемата от закона писмена форма. Двата акта отговарят на изискванията на чл. 59, ал. 2 от АПК, съдържат всички задължителни реквизити, включително фактическите и правните основания, послужили за издаването им.

Не се констатира основания за нищожност на решението. Не се констатира съществени нарушения на процесуалните правила, поради което следва да бъде преценено съответствието на издадения акт с приложимия материален закон.

Спорът между страните касае въпросът дали времето на наборна военна служба е действителен осигурителен стаж по смисъла на чл. 68, ал. 3 КСО, вр. с § 1, ал. 1, т. 12 от ДР на КСО.

При преценка правото на пенсия органът по пенсионно осигуряване е зачел на Х. А. Д., че българският осигурителен стаж възлиза на 16 г. 10 м. 15 д., от които 02 г. 01 м. 22 д. наборна военна служба. С оглед на посочените данни е определен действителен осигурителен стаж на жалбоподателя в размер на 14 години 08 месеца 27 дни, като изрично е отбелязано, че периода от 02 години 01 месец и 22 дни - наборна военна служба е приет за трудов стаж, приравнено на осигурителен стаж време, но не е зачетено за действителен осигурителен стаж.

Отбиването на наборна военна служба е било правно регламентирано задължение по силата на Закона за всеобщата военна служба (Обн ., Изв., бр. 13 от 14.02.1958 г., отм., ДВ, бр. 112 от 27.12.1995 г.). Съгласно чл. 1 и чл. 3 от този закон, военната служба е била задължителна за всички мъже, граждани на Народна Република България, които са били длъжни да отбият военната си служба в състава на въоръжените сили.

В нормата на чл. 9, ал. 7 КСО, в редакцията ѝ изм. - ДВ, бр. 15 от 2013 г., в сила от 01.01.2014 г., изрично е записано, че за осигурителен стаж при пенсиониране се зачита периодът на наборна или мирновременна алтернативна служба. За тези периоди се внасят осигурителни вноски в размера за фонд "Пенсии" за сметка на държавния бюджет върху минималната работна заплата към датата на отпускане на пенсията. В този смисъл е и нормата на чл. 44, ал. 1 НПОС, съгласно която за осигурителен стаж от трета категория се признава времето на наборна военна служба, като за този стаж се дължат осигурителни вноски от републиканския бюджет. При наличие на изрична нормативна уредба на цитирания осигурителен стаж, то липсва правно основание за коментар дали той е действителен или не по смисъла на § 1, ал. 1, т. 12 от ДР на КСО.

Периодът на наборна военна служба е 10.10.1972-02.12.1974 г. и зачитането на осигурителния стаж е било регламентирано от чл. 81 от отменения ППЗП. След като стажът е положен при действието на цитирания текст, допълнителен аргумент за признаването му се черпи и от нормата на § 9, ал. 1 от ПЗР на КСО, изм. обн. ДВ, бр. 102 от 2005 г., в сила от 20.12.2005 г. Поради това изложените в административния акт доводи са неоснователни. Поддържаната от пенсионния орган теза, че времето на наборна военна служба не може да бъде зачетено за действителен стаж, е лишена от правно основание. В посочения смисъл е константната практика на Върховния административен съд, VI отделение - Решение № 15446 от 11.12.2018 г. на ВАС по адм. д. № 6749/2018 г., VI о., с подробно цитирана съдебна практика, решение на ВАС № 15446/11.12.2018 г. по адм. д. № 6749/2018 г.; решение на ВАС № 6234/24.04.2019 г. по адм. д. № 1300/2019 г., решение № 6611 от 02.06.2021 г. по адм. д. № 4442/2021 г. и др., Решение № 6611 от 2.06.2021 г. на ВАС по адм. д. № 4442/2021 г., Решение № 6152 от 22.06.2022 г. на ВАС по адм. д. № 1422/2022 г., Решение № 12404 от 7.10.2020 г. на ВАС по адм. д. № 6255/2020 г. Отделно, както е приел ВАС в решение № 11681/03.10.2018 г. по адм. д. № 10591/2017 г., към военната служба е неприложимо разграничението за действителен и недействителен осигурителен стаж, а същата следва да бъде зачетена само като действителен осигурителен стаж по смисъла на § 1, т. 12 от ДР на КСО във връзка с чл. 68, ал. 3 от КСО.

Пред административния орган жалбоподателят е представил удостоверение от щаба на поделение 1289, че е бил на наборна военна служба от 10.10.1972 г. до 02.12.1974 г. След като не е зачел този период за действителен осигурителен стаж, пенсионният орган при Дирекция „Европейски регламенти и международни договори“ и горестоящият му административен орган - Управителят на НОИ са приложили неправилно приложимите материалноправни разпоредби на закона.

При така установеното фактическо и правно положение съдът намира, че жалбата, подадена от Х. А. Д., с изложените в нея доводи и инвокираните оплаквания, се явява доказана и основателна, като при съобразяване на разпоредбата на чл. 168, ал. 1 от АПК съдът приема, че оспореният административен акт е издаден от материално и териториално компетентен орган, в установената от закона форма и с предвиденото съдържание, без допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила, но в противоречие с приложимите материалноправни разпоредби, т.е. съдът намира, че по отношение на същия е налице отменителното основание по чл. 146, т. 4 от АПК. На това основание, Решение № 3305-40-3 от 09.01.2023 г. на Управителя на НОИ и потвърденото с него Разпореждане № [ЕГН], изх. № 2113-50-401#1 от 18.11.2022 г., на ръководител ПО при Дирекция

„Европейски регламенти и международни договори“, с което е определен размерът на пенсия за осигурителен стаж и възраст, считано от 27.07.2020 г., са незаконосъобразни и като такива, следва с решението по настоящото дело да бъдат отменени.

Доколкото съдът не може да се произнесе по съществото на спора и да замести административния орган, то преписката следва да се върне на административния орган, който следва, от своя страна, да се произнесе по същество по заявлението за отпускане на лична пенсия на Х. А. Д., при съобразяване и спазване на указанията, дадени в мотивите на настоящото решение, като при новото произнасяне по заявлението, пенсионният орган при Дирекция „Европейски регламенти и международни договори“ следва да зачете за действителен осигурителен стаж на жалбоподателя целия период от 02 години 01 месец и 22 дни - наборна военна служба от 10.10.1972г.-02.12.1974 г., след което да направи нова обоснована преценка за това, дали са налице условията за отпускането на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст на същия, при условията на чл. 68, ал. 3 от КСО.

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 1 и, ал. 2, Административен съд София-град, 3б състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 3305-40-3 от 09.01.2023 г. на Управителя на НОИ, с което е отхвърлена като неоснователна жалбата на Х. А. Д. срещу Разпореждане № [ЕГН], изх. № 2113-50-401#1 от 18.11.2022 г., на ръководител ПО при Дирекция „Европейски регламенти и международни договори“, с което е определен размерът на пенсия за осигурителен стаж и възраст, считано от 27.07.2020 г.

ИЗПРАЩА преписката на ТП на НОИ С. за ново произнасяне съобразно дадените в настоящото решение задължителни указания по тълкуването и прилагането на закона. Решението може да се обжалва с касационна жалба пред ВАС на РБ в 14-дневен срок от съобщаването му.

СЪДИЯ: